

różnowiercy islam
zderzenie cywilizacji
prawosławie

chcę
to
opublikować

[www.citru.uj.edu.pl/
/projektor/23.pdf](http://www.citru.uj.edu.pl/projektor/23.pdf)

chcę
wiedzieć
więcej

tel. (12) 663 38 21
e-mail:
bozena.podgorni@uj.edu.pl

chcę
o tym
pamiętać

[www.facebook.com/
/nimb.citru](https://www.facebook.com/nimb.citru)

23

Bałkańska tolerancja

Bałkany to region niezwykle zapalny, a jednak to właśnie tam znaleźć można receptę na dobre współzycie wyznawców różnych religii.

Samuel Huntington już w 1996 roku pisał o nadchodzącym konflikcie kultur. W swojej publikacji dowodził, iż priorytetem współczesnej polityki międzynarodowej USA i Europy powinno być **zażegnywanie spięć na granicach cywilizacji**. Musimy wiedzieć, jak łagodzić spory, które w wielu przypadkach są nieuniknione, ale przede wszystkim powinniśmy nauczyć się im zapobiegać.

Współczesne wydarzenia w Sudanie to tylko jeden spośród licznych przykładów potwierdzających, że wzajemne współzycie grup ludzi o różnym wyznaniu nie zawsze jest możliwe. Tymczasem dr Marcin Lubaś, antropolog społeczny z **Instytutu Socjologii UJ**, prowadząc badania terenowe w zachodniej Macedonii (w regionie Dolnej Reki), znalazł dowód na to, że tak nie musi być.

Muzułmańskie wesele w Dolnej Rece, fot. Marcin Lubaś

Obszary współzycia

Uczestnicząc w życiu społeczności muzułmańsko-prawosławnej żyjącej na Bałkanach badacz dowiadyuje się, w jaki sposób wypracowano w niej zasady współzycia. Stara się też odpowiedzieć na pytania: które **obszary współzycia** wymagały podjęcia kompromisu oraz w których zachowuje się niezależność i dyskrecję, a gdzie współpraca i wzajemna pomoc jest po prostu niezbędna.

„Uważam, że nie każda różnica religijna musi dzielić. Wiele zależy od kontekstu, w którym się ona uwidacznia, konkretniej, od danej dziedziny życia. Najbardziej widoczna jest w **życiu rytualnym**, ale już niekoniecznie w życiu codziennym, czy politycznym” – mówi autor badań, który zamierza „stworzyć teorię wyjaśniającą społeczne uwarunkowania współzycia międzyreligijnego muzułmanów i chrześcijan w różnych miejscach Bałkanów”. Zanim jednak będzie ona gotowa, polecamy wydaną w 2011 roku (wydawnictwo Nomos), książkę „Różnowiercy. Współistnienie międzyreligijne w zachodniomacedońskiej wsi”, będącą podsumowaniem badań dra Lubasia prowadzonych w obszarze Dolnej Reki.

Procesja z okazji święta Vodici (Bogojavljenija)
19 stycznia 2010 r., fot. Marcin Lubaś